

Gerçek Gündem > Yazarlar > Dr. Zeynep Elif Yıldız

OPEC+ üretim kısıntı kararı ve Türkiye'nin uygulaması gereken enerji politikası

OPEC+'ın üretimi kısıma kararı enerjide ve ona bağlı olarak ekonomide çok kırılgan olan ülkemizi çok ciddi etkileyecektir.

12 Nisan 2023 00:10

Dr. Zeynep Elif Yıldız

info@gercekgundem.com.tr

 [Tüm Yazıları](#)

OPEC+ 2Nisan günü sürpriz bir şekilde petrol üretimini 1.6 milyon varil petrol üretimini kısıma kararı aldığını açıkladı. Bu belki de 1973'te neden oldukları petrol krizinden sonra, aldıkları en etkili karar olabilir. 2014 yılında petrol fiyatları 30 dolar kadar gerilerken alınamayan üretimi kısıma kararı ne oldu da günümüz konjonktüründe bir çırpıda alınabildi? Tek nedeni acaba petrol fiyatlarının düşmesini engellemek mi yoksa başka nedenleri var mı?

2 Nisan'da alınan OPEC kararına göre Suudi Arabistan 500 bin, BAE 144 bin, Irak 211 bin, Oman 40 bin, Kazakistan 78 bin, Kuveyt 128 bin, Cezayir 48 bin ve Gabon 8 bin varil üretimi kısıma kararı aldılar.

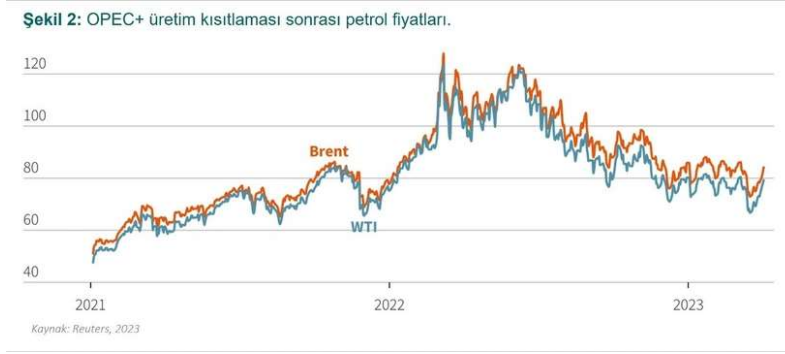
Suudi Arabistan beş yüz bin varil kısıntı ile kartel içerisinde başı çekerken, onu Irak ve BAE ile Kuveyt önemli kısıntı miktarları ile takip etmiştir. Mayıs ayı itibari ile başlayacak kısıntıların ilk etkileri haziran ayında hissedilmeye başlayacaktır. Fakat bundan daha önce Aralık 2022’de, Rusya, G7 ülkelerinin Rusya’nın petrol fiyatına varil başına 60 dolar tavan uygulaması nedeni ile üretim kısıntına gidebileceğini açıklamıştır. Nitekim, bu yılın Şubat ayında Bakan Yardımcısı Novak, Mart ayı itibari ile Rusya’nın 500 bin varil üretimi kısıtlayacağını ve direkt ya da dolaylı olarak fiyat tavanını destekleyen ülkelere petrol satışını durduracağını beyan etmiştir. Söz konusu miktar Rusya’nın toplam üretiminin %5’i kadardır. Ayrıca Novak, uygulamaya çalışılan fiyat tavanı nedeni ile yatırımların sektöre uğrayabileceğini ve bunun da yakın gelecek için petrol kıtlığı gibi daha büyük sorunlar yaratacağını dile getirmiştir. OPEC+’nın Mart ayında aldığı kısıntı kararı ile birlikte toplamda günlük 1.6 milyon varil üretim kısıntısı gerçekleşmiş olacaktır.

Başka bir deyişle, Mayıs ayından itibaren piyasaya günlük 1.6 milyon varil daha az petrol çıkacak demektir. Dünya’nın günlük petrol tüketimi 2022 yılında 99.4 milyon varil olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılında 100 milyon varili aşması beklenmektedir. (Aslında çok daha önce 100 milyon varil barajı aşılabaktı ancak Kovid 19 pandemisi talebi düşürdüğü için gerileme yaşanmıştır.) Türkiye’de ise yine Kovid 19 ile birlikte

petrol talebi azalmış ve 2017'de 1 milyon varil barajını aşan talep 2021'de 940 bin varil olmuştur. 2023 ile birlikte yine 1 milyon varil tüketimini geçeceği beklenmektedir.

HERKES KENDİ AÇISINDAN BAKIYOR

Suudi Arabistan, bu kısıntının piyasa stabilizasyonu için önemli ve gerekli olduğunu açıklamıştır. Bakan Yardımcısı Novak ise batıdaki bankacılık krizi ile birlikte piyasaya fiyat tavanı koyarak serbest piyasa dinamiklerine müdahale edildiği için kısıntıya gidildiğini açıklamıştır. Ayrıca küresel küçülmenin petrol talebini azaltacağını ve bunun da petrol fiyatlarının düşmesine neden olacağını ve OPEC+'nın bu kararı bu nedenle aldığını belirtmiştir. Ayrıca 2020'de Suudi Enerji Bakanı petrol ticareti yapanların petrol piyasası hakkındaki tahminlerini adeta bahis oynar gibi yaptıklarını ve bunun da petrol piyasasının dengesini bozduğunu belirtmiştir. Birçok analist OPEC+'nın varil başına 80 dolar taban fiyatı oluşturmak için bu kararı aldığını vurgulamıştır. Amerika Birleşik Devletleri OPEC+'nın bu kararını yanlış bulmuş, petrole bağımlı olan Batı ülkeleri ise OPEC'in bu kararını manipülatif ve Rusya'nın yanında yer aldıklarını gösterir bir karar olduğunu belirtmiştir. Buna karşılık OPEC'in ise Batı'nın "bekçiliğini yapan" (OPEC'in tanımlamasıdır) ve Amerika tarafından fonlanan Uluslararası Enerji Ajansını yaptırımların, Rus petrol arzını sekteye uğratabileceği korkusu ile Rusya Ukrayna krizi ile petrol stoklarını piyasaya açarak fiyatların düşmesine neden olduğunu beyan etmiştir.

Her taraf kendi açısından olayı rasyonalize etmeye çalışsa dursun, bu kısıntının etkisi Haziran ayında hissedilmeye başlanacaktır. Peki etkileri neler olabilir? Öncelikle futures piyasalarda petrol fiyatı artacaktır ki; bu da enflasyon baskısı oluşturacaktır. Zaten hali hazırda kararın ilk duyulması ile birlikte fiyat artışı olarak yansımıştır. Tam da bu noktada zaten kırılgan olan ekonomimize çok büyük etkisi olacaktır. Ancak bu sonuç geçmişten gelen bir sonuç olup rasyonel enerji politikaları yapılmamasından kaynaklanmaktadır.

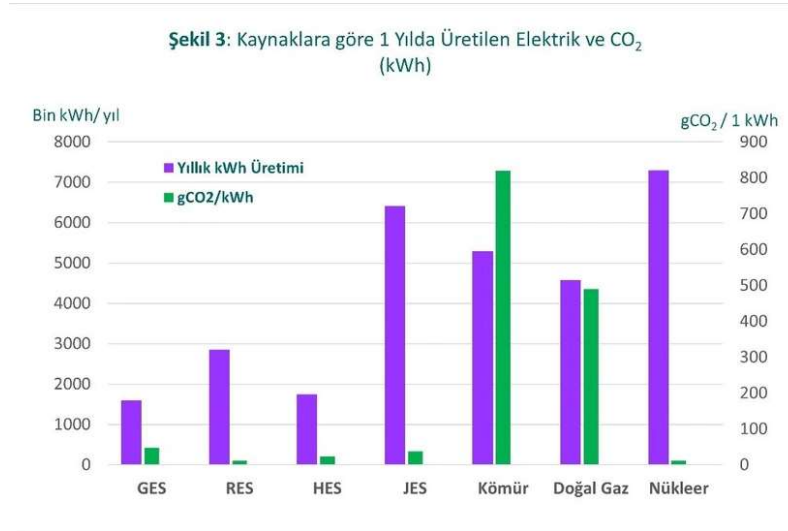
SAKARYA GAZ SAHASINDAKİ BELİRSİZLİKLER

Şöyle ki: Ülkemiz enerjide dışa bağımlı bir ülkedir. Öncelikle bu gerçeğe yüzleşmeli ve kabul etmeliyiz. Türkiye stratejik enerji hammaddeleri olan petrol ve doğal gazda sırası ile %93 ve %99 oranında ithalata bağımlı bir ülkedir. Son zamanlarda sözü edilen Sakarya Gaz Sahası keşfindeki belirsizlikler ve işin doğasına aykırı geliştirme ve üretime alma acelesi gibi birçok konu, telaffuz edilen rakamların çok da gerçekçi olmadığını ipucunu vermektedir. Ancak en son söylenen 1 Tcm (trilyon metre küp) gerçek rakam olsa bile yılda 60 Bcm (milyar metreküp) harcayan bir ülke olarak bu harcama miktarı ile 16 yıllık gazımızı keşfetmiş oluyoruz. Kaldı ki her geçen yıl harcadığımız doğal gaz miktarı artmaktadır. Yani yine enerjide, hiç değilse doğal gazda dışa bağımlılığımızı ortadan kaldırmış olmuyoruz. Bu irrasyonel

tutuma ek, bir de sürekli gelişmiş ülkelerin gelişmekte olan ülkeleri dolaylı yoldan engellemek adına pompaladıkları rüzgar ve güneş enerjisi yatırımları ile önümüzdeki süreçte elimizde verimliliği azalmış, teknolojisi eskimiş RES ve GES'ler ile enerji politikalarımızı yapılandırmış olacağız. Hiç rasyonel değil.

Buradan çevreye zarar verelim gerisini düşünmeyelim diye bir önermem olmadığını peşinen belirtmek isterim. Olması gereken büyük resme bakmak ve çevreye en az zararlı ama kalkınmamıza ve gelişmemize destek olacak sürdürülebilir ve kontrol edilebilir enerji planlamaları yapmaktır.

Konuyu biraz daha açmak için rakamlara bakalım. Enerji Atlası 2021 verilerine göre 1MW kurulu güç ile bir yılda GES'lerde 1.595.000 kWh ve RES'lerde 2.850.000 kWh elektrik üretirken doğal gazda 4.580.000 kWh elektrik üretilmiştir.

Yukarıdaki tabloda aynı zamanda kaynakların 1 kWh elektrik üretebilmek için ortaya çıkan karbon ayak izlerini de bulabilirsiniz. Bu tabloya bakarken şunu unutmamak gerekir ki; eğer sanayinizi ya da ülkenin çoğunluğunu doğaya bağlı bir elektrik kaynağına bırakırsanız, güneş, rüzgar ya da su gibi; hiçbir gelişme sağlayamazsınız. Paris İklim Anlaşması, Kyoto Protokolü ve Davos iklim zirvesinde, mevcut iklim değişikliğini önleyebilmek adına bir takım kararlar alındı. Ülkelerin net zero tarihleri taahhüt edildi, karbon üretebilme kapasiteleri ise nüfusa göre dağıtıldı. Hepsi çok mantıklı kararlar olarak kabul edildi. Ancak uygulamada hiçbir gelişmiş ülke elini taşın altına koymak istemiyor. Hele kriz anında bu politikaların başını çeken Almanya; ki yeşiller koalisyonunda olmasına rağmen, Rusya Ukrayna krizi

çkar çıkmaz termik santrallerini açma kararı almış ve kapatma kararı olan nükleer santrallerini kapatmayacağını beyan etmiştir.

KİM FEDAKARLIK YAPACAK?

Peki o zaman alınan kararlar kimin için? Kim sanayisinden fedakarlık yapacak? Tam da bu noktada aslında yenilebilir enerjiyi bu kadar pompalamalarının nedeni ortaya çıkıyor. Hali hazırda kendisine nüfusu oranında tanınan karbon emisyonu miktarını kat be kat geçen Almanya ve diğer sanayi ülkeleri, bizim gibi henüz gelişmekte olan ve karbon emisyonunu dolduramayan ya da gelişmemiş ülkelerin, örnek Afrika ülkeleri gibi, harcanmayan karbon kotalarını karbon borsası adı altında satın alıp, karbonlarını satan ülkelerin hiçbir üretim yapmadan, havadan para kazanmalarını destekleyerek gelişmelerini engellemektedirler. Bu söz konusu gelişmekte olan ülkelerde daha çok RES ve GES yapımlarını teşvik eden gelişmiş ülkeler böylece teknolojilerini satıp, gelişmekte olan ülkelerin sanayi üretimlerinin gelişmesini engelleyip, ayrıca bu ülkelerin vatandaşlarının pahalı enerji kullanmasına neden olup bir taşla çok fazla kuş vurmuş olmuyorlar mı? Bence 21. yy modern emperyalizmi tam da budur.

Çevreyi ve iklim krizini kullanarak kurallar koy, ama bu kurallar gelişmekte ya da gelişmemiş ülkelere uygulansın, gelişmiş ülkeler dahada gelişmeye, son teknoloji mallarını gelişmekte olan ülkelere satmaya devam etsin, buna sürdürülebilir kalkınma densin ancak kalkınan sürdürülebilir bir şekilde gelişmiş ülkeler olsun, şeklindeki uygulamalar ile söz konusu ülkeler sadece kendi refahını arttırmaya devam etmektedir. İster yenilenebilir isterse yenilenemez enerji olsun, pahalı enerji kullanarak hiçbir ülke ne ekonomisini düzeltebilir, nede vatandaşının refahını arttırabilir.

Bu nedenle ülkemizdeki mevcut ekonomik krize ek olarak, önümüzdeki aylarda artması beklenen petrol fiyatları ve kısa doğru tekrar başlayacak doğal gaz tedarik sıkıntısı ile birlikte çok zorlu süreçlerden geçeceğiz. Bu nedenle enerji politikalarının ülkenin ihtiyaçları ve kalkınma planları ile birlikte yapılandırılması gerekmektedir. Eğer üretim ekonomisine geçmek istiyorsak, tarımda eskisi gibi kendi kendimize yeten bir ülke olma hedefimiz var ise, sanayimizi geliştirip, ihracatımızı arttırmak istiyorsak öncelikle hava su gibi olmazsa olmaz temel ihtiyaç

olan enerjiyi ucuza mal etmenin planlarını yapmak gerekmektedir. Bu planları yapmak için 5-10-20-50 yıllık senaryolar hazırlamalı ve bu senaryolara göre enerji politikalarımızı oluşturmamız. Yenilebilir enerji yatırımlarını arttıracakız, şu kadar parayı ülkeye yatırım için getireceğiz, ekonomiyi uluslararası standartta yöneteceğiz gibi romantik söylemler bizi hiçbir yere götürmeyecektir. Ekonomiyi, enerjiden bağımsız bir organizma gibi düşünüp, salt ekonomiye odaklanırsak asla üretim ekonomisine geçemeyiz.

ENERJİ HAMMEDDELERİ ARAMA ROMANTİZMİ

Ekonomiyi oluşturan temeller, insanlar, üretim, ihracat ve ithalat olduğuna göre ve tüm bunların ana girdisi enerji olduğuna göre sadece ekonomi politikalarına odaklanmak, yaraya pansuman yapmaktır. 1914'ten beri yaşanan büyük, küçük tüm savaşların temelinde stratejik enerji hammaddeleri yani petrol ve doğal gaz paylaşımı yatmaktadır. Tarihten ders almayan bir millet olarak hâlâ kendi gerçeklerimizle yüzleşmeden, kendi sınırlarımız içinde ihtiyacımız olan stratejik enerji hammaddelerini keşfetme romantizmi ile çok uzun zaman kaybettik. Ben sınırlarımız içinde petrol ve doğal gaz aramayalım demiyorum. Ama aramacılık çok uzun soluklu bir süreçtir ve onlarca yıla ihtiyaç vardır. Ülke sınırlarımız içerisinde olası bir keşif için geçecek süre çok uzun olacağı için bu süreçte pahalı enerji kullanmaya razı mıyız? Defalarca verdiğim örnekleri tekrar edeceğim; Fransa topraklarında hiç petrol olmamasına rağmen Fransız petrol şirketi Total, dünya rezervlerinin hatırı sayılır kısmını elinde tutmaktadır. Topraklarında petrol olmayan İngiltere (Kuzey denizindeki sahaları 1975'lerde keşfedilmiştir ve hali hazırda rezervleri tükenmektedir) 1908 yılında Mesjeedi Süleyman keşfinden beri dünya üstündeki rezervlerin hatırı sayılır kısmını elinde tutmaktadır. Örnekler daha çok ama yazıyı uzatmak istemiyorum.

EV İLE FABRİKA ENERJİSİ ARASINDAKİ FARK

Petrol ve doğal gaz da yani stratejik hammaddelerde, dışa bağımlılığımızı azaltmanın tek ve yegane yolu yurt dışında arama üretim faaliyetleri yürütmektir. İhtiyacımız olan doğal gaz miktarını önceden senaryolar ile birlikte çalışıp, kontratların zamanı bitmeden ve yeniden satış yetkisi ile uzun dönemli anlaşmalar yapmak, hatta Doğu Akdeniz, Irak ve İran gazları ile

birlikte diğer gazları ülkemize getirip buradan ihtiyaç fazlasını yeniden satış maddeleri ile Avrupa'ya satmaktır. Yani bir zamanların dillere plesenk olmuş meşhur "gaz merkezi" olmak. Ama Rusya'nın Avrupa'ya Rusya-Ukrayna krizi için bize öne atıp, önerdiği şekli ile gaz merkezi olamayız, dikkatinizi bu noktaya çekmek isterim. Doğal gazda ve nükleer de asimetrik ilişki içerisinde olduğumuz Rusya'ya olan enerji bağımlılığımızı azaltmakta bu yollardan geçmektedir. Sanayimizi güneş, rüzgar gibi kontrol edilemez enerji sistemlerine terk etmek yerine, güneş ve rüzgar enerjisini evsel kullanımlarda (çatı güneş enerjisi gibi) teşvik edip, kontrol edilebilir ve verimli olan doğal gazı sanayide kullanımını sağlamak gereklidir. Artık bir ofis binasına enerji sağlamak ile bir fabrikaya enerji sağlamanın arasındaki önemli farkları anlayıp, enerji kesintisinin her ikisi içinde farklı sonuçlar doğuracağını ama en büyük yıkımın fabrikada enerji kesintisinin oluşturacağını anlamak gerekmektedir. Aksi takdirde tarım ve sanayi ürünleri, en önemli girdileri enerji olduğu için, pahalı olmaya devam edecektirler. Uzun vadede rekabetçi olmadığı için satamayan üretici, üretimden vaz geçecektir. Bunu hali hazırda tarımda yaşıyoruz. Kaldı ki önümüzdeki günlerde artacak petrol fiyatları mutlaka gelecek kış yiyeceğimiz sebze ve meyveye, tahıla, ete süte yansiyacaktır. Sanayide aynı noktaya gelmemize ramak kaldı.

Sözün özü OPEC+'ın üretimi kısıma kararı enerjide ve ona bağlı olarak ekonomide çok kırılgan olan ülkemizi çok ciddi etkileyecektir. Enerjide hiçbir tedbir kısa vadede sonuç getirmez, o nedenle kaybettiğimiz zamanı pansuman tedavileri ile geçiştirmek yerine, uzun vadeli ve sürdürülebilir enerji politikaları ile tedavi etmek, geleceği inşa etmek ve ülkeyi refaha kavuşturmanın tek ve yegane yoludur.

12 Nisan 2023 00:10

Dr. Zeynep Elif Yıldız Arşivi

Jeologlar sadece deprem olunca mı hatırlanmalı?

15 Şubat 2023

Karadeniz; Kaç milyar metre küp

20 Ocak 2023

Türkiye'nin enerji merkezi olması

21 Aralık 2022

Rusya- Avrupa Birliği- Türkiye üçgeninde enerji

03 Kasım 2022

Dr. Zeynep Elif Yıldız Tüm Yazıları

Reklam

Yazarlar

Hilmi Hacaloğlu

İktidarı ne kazandırır: Soğan mı, finans merkezi mi?

Veysel Ulusoy

Gaza basınca giden ekonomi

Muzafer Ayhan Kara

Göztepe'nin ayak sesleri...

Faruk Bildirici

Yanlış mikrofon olmayalım

Neşe Doster

Elbette anlayana, anlamak isteyene...

ÇOK OKUNANLAR

Son ankette oy oranları ortaya çıktı: 'Yüzde 60 ile seçileceğim' diyen Muharrem İnce'ye kötü haber

'EYT'yi kaçıranlar için yeni düzenleme geliyor'

Depremi yıktığı Malatya'da son anket: Erdoğan'ın oy oranı şaşırttı

Tüm hesapları sil baştan yaptıracak anket: İşte seçim ikinci tura kalırsa adayların oy oranları

MAK Araştırma Başkanı Kulat, canlı yayında partilerin son oy oranlarını açıkladı

Foto Galeri Video Galeri Yazarlar Seçim Güncel Dünya
Siyaset Ekonomi Spor Yaşam Türkiye Medya Magazin
Bilim - Teknoloji Kültür - Sanat Sağlık Yurttan Haberler
İstanbul Gezi - Mekan Eğitim Cinsellik Çevre Astroloji
Gündem

Çerez Politikası Gizlilik İlkeleri Hakkımızda İletişim Künye

Sitede yayımlanan yazılar ve yorumlardan yazarları sorumludur. Yayımlanan yorumlardan Gerçek Gündem sorumlu tutulamaz. Sitedeki tüm harici linkler ayrı bir sayfada açılır. Sitemizde yayımlanan haber, köşe yazıları ve fotoğraflar izin alınmaksızın kaynak gösterilse dahi, herhangi bir ortamda kullanılamaz ve yayımlanamaz.

Sitemiz [İHA](#), [ANKA](#) ve [Anadolu Ajansı](#) abonesidir.

Yazılım & Tasarım: [Bilgin Pro](#) Copyright © 2023 [Gerçek Gündem](#)

